

Geen ruimte meer voor uitbreiding bedrijven op elektriciteitsnet Gelderland, zonder extra maatregelen ook woningen geraakt

Het elektriciteitsnet in Nederland komt steeds verder onder druk te staan. Het hoge tempo waarin er extra transportcapaciteit wordt gevraagd overstijgt de snelheid waarmee netbeheerders het elektriciteitsnet kunnen uitbreiden. In Gelderland betekent dit concreet dat er geen ruimte meer is voor bedrijven of instellingen die (extra) capaciteit willen. Ook heeft het gevolgen voor het tijdig aansluiten van nieuwbouwwoningen en de verduurzaming van bestaande woningen. De landelijke en regionale netbeheerders verwachten met de vandaag door het kabinet aangekondigde maatregelen het elektriciteitsnet meer te kunnen ontlasten en beter te benutten, zodat ze meer klanten kunnen aansluiten.

In Gelderland groeit de vraag naar capaciteit veel sneller dan netbeheerders het elektriciteitsnet kunnen uitbreiden. De toename in elektriciteitsverbruik komt voort uit nieuwe aanvragen van grootverbruikers, voor warmtepompen, elektrisch vervoer en woningbouw. De afgelopen jaren heeft het regionale elektriciteitsnet van Liander op steeds meer plaatsen de maximale capaciteit bereikt. Op 17 november vorig jaar kondigde landelijk netbeheerder TenneT aan dat ook het hoogspanningsnet in de provincie de maximale capaciteit had bereikt.

De afgelopen maanden is bedrijven gevraagd om mee te werken aan het zogenoemde *spitsmijden*. Dit is het verplaatsen van elektriciteitsverbruik van de piekmomenten naar rustiger uren, waardoor meer ruimte op het net beschikbaar komt. Het onderzoek dat TenneT vandaag publiceert, wijst uit dat er te weinig bedrijven zijn die hieraan kunnen of willen voldoen. Marc de Zwaan, directeur asset management bij TenneT: "Dit betekent dat grootverbruikers van elektriciteit in Gelderland die een nieuwe of zwaardere aansluiting willen op een wachtlijst komen totdat het elektriciteitsnet is uitgebreid. We realiseren ons dat dit enorme impact heeft op bedrijven in Gelderland. We werken hard aan de uitbreiding van het net, maar dat kost tijd."

De netbeheerders nemen de komende jaren op diverse plaatsen in de provincie nieuwe elektriciteitsstations in gebruik en verzwaren de elektriciteitsstations en kabels. Naar verwachting duurt het tot uiterlijk 2029 voor het elektriciteitsnet in de regio voldoende is uitgebreid om alle partijen op de wachtlijst van de gewenste capaciteit te kunnen voorzien. En ook voor na die periode staan al verdere uitbreidingen gepland, om nog verdere groei in de toekomst op te vangen.

Zonder ingrijpen ook woningbouw geraakt

Voor het eerst worden ook kleinverbruikers, zoals huishoudens, op grote schaal geraakt. De groei van zonnepanelen, warmtepompen en laadpalen gaat in Gelderland sneller dan is voorzien. Als de bestaande mogelijkheden voor flexibel gebruik van het net niet beter worden benut, er geen aanvullende maatregelen worden genomen en de snelle groei zich voortzet, kan vanaf 2026 de verduurzaming van woningen en de realisatie van nieuwe woonwijken niet zomaar meer plaatsvinden. In Gelderland is de ambitie om tot en met 2029 ruim 70.000 bestaande woningen te verduurzamen. Op dit moment is er op het net slechts ruimte om een kwart van de bestaande woningen te verduurzamen. Overige huiseigenaren moeten langer wachten tot zij de gewenste capaciteit hebben voor hun verduurzamingsplannen. Ook de groei op het gebied van elektrisch vervoer kan zonder ingrijpen niet worden gefaciliteerd.

Harde boodschap

Minke Breijer, regiomanager bij Liander: "De grenzen van het elektriciteitsnet in Gelderland zijn nu echt bereikt. Dat is een harde boodschap voor de ondernemers die het raakt en voor mensen thuis die willen verduurzamen. Er zijn keuzes nodig om woningbouw niet te laten stagneren en meer woningen van het aardgas af te kunnen halen. Naast elektriciteit zijn andere warmteconcepten nodig om de haalbaarheid van de woningbouwplannen te vergroten. De netbeheerders werken de komende jaren onverminderd hard door aan het uitbreiden van het elektriciteitsnet, maar de realiteit is helaas ook dat de schaarste meer mensen gaat raken."

Investeringsnemen toe

Op steeds meer plekken is een nieuwe aansluiting of verzwaring voor een bedrijf of woning niet meer vanzelfsprekend. Dit vraagt om een serieuze versnelling van de uitbreiding van het elektriciteitsnet.

Netbeheerders werken iedere dag hard aan de grootschalige verbouwing van het Nederlandse energiesysteem. Dit jaar wordt een totale investering verwacht van ruim 5 miljard euro. De investeringen van de netbeheerders groeien de komende jaren naar 8 miljard euro per jaar.

Bouwen, spitsmijden en ander gedrag

De belangrijkste focus van de netbeheerders is het sneller realiseren van elektriciteitsstations en het leggen van kabels. Om dit mogelijk te maken is het noodzakelijk dat overheden sneller keuzes maken over wanneer en waar welke energie-infrastructuur moet komen. Daarnaast moet er sneller grond beschikbaar komen voor de uitbreiding van het elektriciteitsnet en vergunningen en procedures worden versneld.

Maar uitbreiding alleen is niet genoeg. Het elektriciteitsnet moeten we ook efficiënter benutten, bijvoorbeeld door spitsmijden financieel aantrekkelijker en minder vrijblijvend te maken en het net zwaarder te belasten waar dat veilig mogelijk is.

Het nieuwe energiesysteem vraagt daarnaast om ander gedrag van alle gebruikers, waarbij vooral elektriciteit wordt gebruikt wanneer er veel duurzame opwek van wind of zon is en minder elektriciteit wordt gebruikt tijdens piekuren. De netbeheerders vertrouwen op een snelle invoering van de vandaag door het kabinet aangekondigde maatregelen, waaronder het versneld toepassen van netbewust laden van voertuigen slimme aanstuurbare apparaten de norm maken en een stimuleringsprogramma voor energyhubs. Het kabinet en de netbeheerders willen daarnaast vanaf komend jaar proactief flextenders starten waarmee bedrijven, zoals een batterij-exploitant, voor een langere periode op strategische plekken meer dan 1GW aan ruimte op het stroomnet kunnen aanbieden tijdens piekmomenten.

Beperken impact

Netbeheerders verwachten met de vandaag door het kabinet aangekondigde maatregelen het elektriciteitsnet meer te kunnen ontlasten en beter te benutten, zodat ze meer klanten kunnen aansluiten. Om zo vertragingen voor woningbouw en impact op economische groei en de verduurzaming van Nederland te beperken. De regionale impact van de maatregelen worden komende tijd verder doorgerekend.

Online bijeenkomst

Ondernemers in Gelderland zijn uitgenodigd voor een webinar op 31 oktober. Tijdens die onlinebijeenkomst krijgen zij meer informatie over de recente ontwikkelingen op het elektriciteitsnet en is er ruimte om vragen stellen aan netbeheerders TenneT en Liander. Aanmelden voor dit webinar kan via deze link <https://fguwebinarnetcongestie.tennet-events.eu/>

Relevante links:

- [Nieuwsbericht op website Netbeheer Nederland](#)
- Maandelijkse congestieupdate op website [TenneT](#)
- Nieuwsbericht en Kamerbrief van het ministerie Economische Zaken en Klimaat zijn gepubliceerd op de website rijksoverheid.nl

Liander

Woordvoering

woordvoering@alliander.com

088-1912002